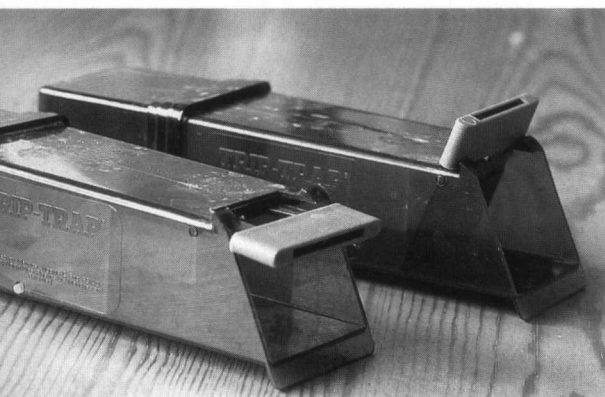

ZELF INLOOPVALLEN MAKEN

Rudi Vantorre

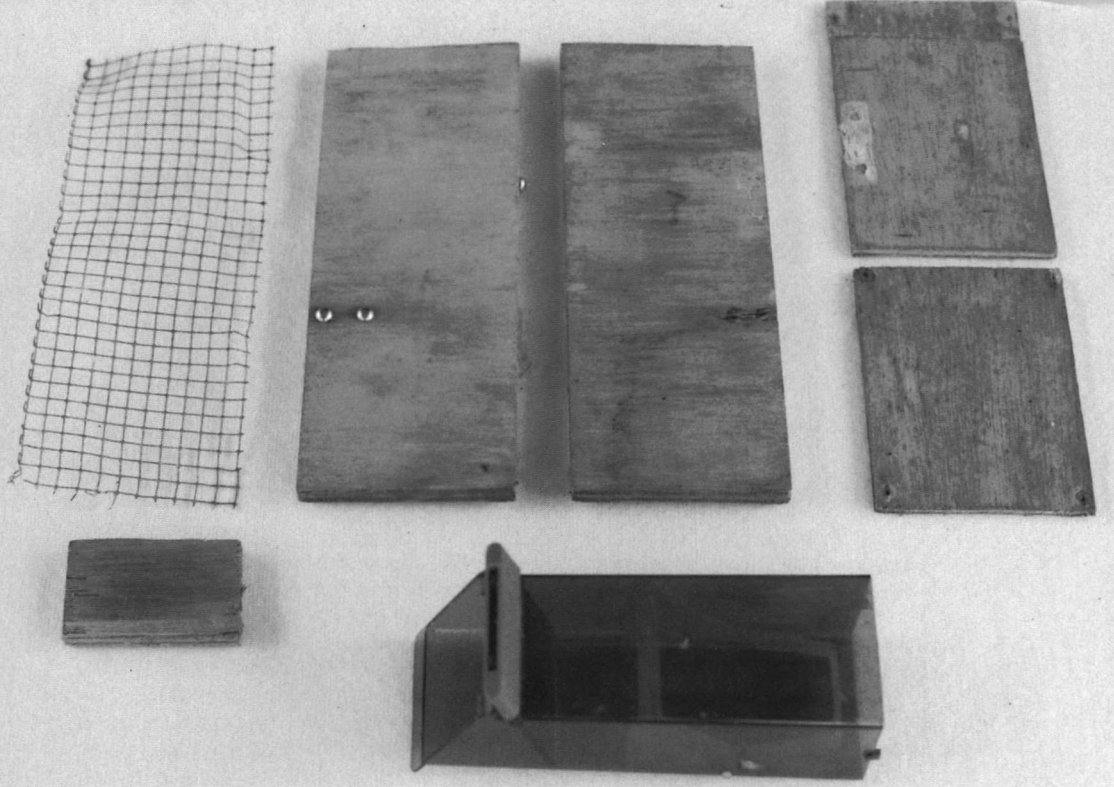
Velen maken voor het eerst met zoogdieren kennis, wanneer ze tijdens een studiekamp muizen vangen met behulp van inloopvallen. Dit werkt altijd stimulerend aangezien een nieuwkomer niet alleen de kans krijgt de gevangen diertjes te observeren, maar ze ook in de hand nemen. Het enthousiasme stijgt meestal met het aantal gevangen dieren. Maar aan zo'n kamp komt gauw een einde en eenmaal thuis wil men graag de nieuw verworven kennis in de eigen omgeving uittesten. Waar vindt men dan goede vallen die voor een amateur betaalbaar zijn en waarmee kan worden geëxperimenteerd? Al gauw wordt het duidelijk dat men in de handel hiernaar tevergeefs zoekt. Evenredig met het uitblijven van de mogelijkheid om zelf met vallen te experimenteren, ebt bij de meesten de interesse voor het zoogdiergebeuren weg. Op deze wijze gaan vele potentiële zoogdierliefhebbers voor de werkgroepen verloren.

Trip-trapvallen. Foto Pieter Elbers

Hierdoor groeide bij mij het idee om zelf een inloopval in elkaar te knutselen. De eerste modellen verdwenen na uitproberen snel in de vuilbak, tot ik stuitte op een aantal goedkope muizevalletjes in een doe-het-zelfzaak. Jammer genoeg bleek geen enkel valletje geschikt voor het doel dat binnen een zoogdierenwerkgroep wordt nagestreefd. Toch liet de gedachte me niet los dat, mits enkele aanpassingen, toch

iets van de valletjes kon worden gemaakt. Ik kocht van ieder model een exemplaar en begon ermee te experimenteren. Al vlug kwam ik tot de conclusie dat enkel de types met een wipplankje dienstig waren, want klapdeurvalletjes kunnen niet fijn genoeg afgesteld worden. Eén type leende zich bijzonder goed tot ombouwen en aanpassen doordat het, op het vangmechanisme na, volledig uit hout gemaakt is. Bovendien was het ook nog het goedkoopste valletje (110 Bfr of 6 Fl). Uiteindelijk bekwam ik een resultaat dat al mijn verwachtingen overtrof: dit aangepaste model vangt zelfs beter dan elke andere inloopval, de "Longworth" inbegrepen. Het betreft een val van het Duitse bedrijf "Luna" (Luna-Fallen Produktion). Ik besloot deze firma te contacteren om hen er op te wijzen dat hun artikel mits enige aanpassing een zeer goede inloopval wordt, die voor de beste professionele types niet onderdoet en die door zijn lage verkoopprijs zeer goed in de markt zou kunnen liggen. In haar antwoord blijkt het bedrijf zeer geïnteresseerd en zelfs bereid hun model aan te passen, indien dit geen te hoge produktiekosten met

zich meebrengt. Na het opsturen van twee prototypes kreeg ik geen reactie meer, ondanks het feit ik geen enkele compensatie heb gevraagd. Het zou mij echter niet verwonderen deze modellen plots op de markt te zien verschijnen.

Voorwaarden voor succes

Dit kon me echter niet ontgoochelen. Immers door het vele experimenteren had ik inzicht gekregen in de voorwaarden waaraan een inloopval moet voldoen om goede resultaten op te leveren. Zo bleek de gewenningsduur voor houten vallen in een territorium korter te zijn dan voor metalen vallen. Waarschijnlijk speelt de geur hierin een belangrijke rol. Gemiddeld vier uren na het plaatsen van de vallen beginnen de eerste vangsten. Als spitsmuizen zich moeilijk laten vangen, dan komt dat doordat zij te "dom" zijn om zich te laten vangen. Zo zal een spitsmuis bij een val die volledig uit gaas bestaat voortdurend met zijn snuit door het gaas langs de zijkant proberen te krui-
pen. Als dit uiteindelijk niet lukt, druip-
t het diertje af, zonder te proberen langs
een andere kant de val te betreden. Een
spitsmuis wordt veel gemakkelijker
gevangen als hij via gesloten zijkanten
naar de voorkant van de val geleid
wordt. Eenmaal gevangen zal hij bij

Met deze materialen kan men zelf een goede inloopval maken.

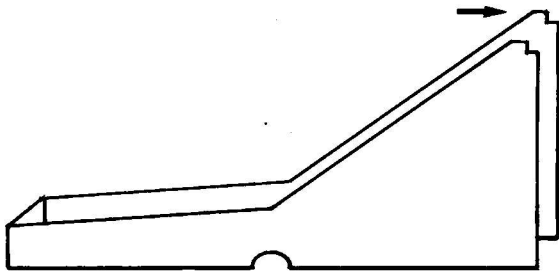
Foto Rudi Vantorre

Tabel 1. Basismateriaal voor één val

onderdeel	materiaal	afmetingen (mm)
zijkant (2 x)	Multiplex waterproof	70 x 200
		9 mm
boven- en onderkant (2 x)	Triplex waterproof	70 x 120
		4 mm
voorkant	Multiplex waterproof	32 x 52
		9 mm
	gaas	5 mm maaswijdte 70 x 170

iedere volgende controle weer in de val terecht komen, zodat andere soorten de kans niet krijgen om de val te bezetten.

Het voornaamste element van een succesvolle val is de aanwezigheid van een open achterwand, uiteraard bedekt met gaas. Ieder type met zo'n achterwand scoort opmerkelijk beter, niet alleen in vangstaantallen, maar ook door een kortere gewenningsduur. Vier uur na de uitzetting worden reeds de eerste spitsmuizen gevangen. De verklaring voor dit fenomeen is niet moeilijk. Enerzijds is er een betere geurverspreiding van het aas doordat de val niet

volledig gesloten is, anderzijds speelt het feit dat, éénmaal de muis voor het deurtje van de val zit, hij er dwars doorheen kan kijken. Indien de val tussen de vegetatie wordt opgesteld, dan zorgt het gaas ervoor dat de val met het achterliggend gras versmelt. Spitsmuizen, die zich met behulp van ultrasone geluiden door de vegetatie voortbewegen, overwinnen wellicht sneller hun argwaan wanneer ze een half open val betreden dan een gesloten val. Het effect van de open achterwand wordt bovendien nog versterkt als de voorste bovenkant van de val eveneens uit gaas bestaat en dus een doorkijkmogelijkheid biedt. De meeste muizenogen staan naar boven gericht om tijdig roofvogels te zien aankomen. Indien ook de bodem van de val uit gaas bestaat, dan helpt dit om de val vrij te houden van uitwerpselen en

urine, die door het gaas vallen. Zo worden ook de overlevingskansen van het gevangen dier vergroot, doordat het droger en warmer zit.

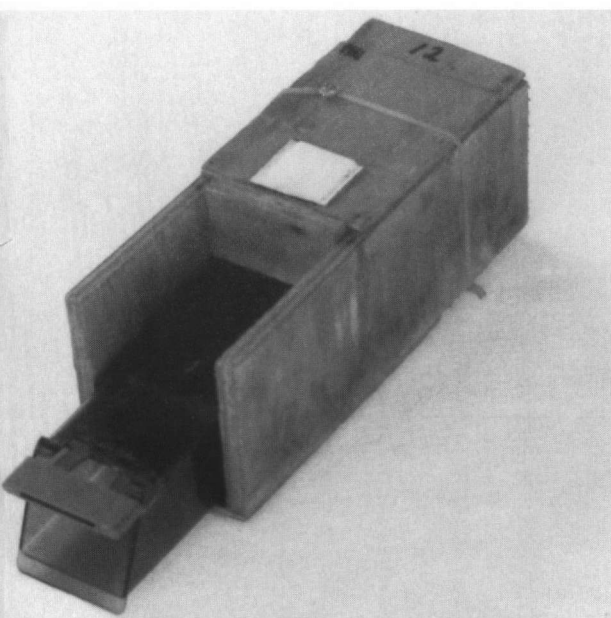
Hoe moet dat nu?

Bij het zelf maken van muizen vallen is steeds het grootste probleem het vervaardigen van een fijngevoelig vangmechanisme. Daarom heb ik voor de constructie van het voorste gedeelte gekozen voor de "trip-trapval". Ondanks het feit dat de "trip-trap" vele gebreken kent, is zijn vangmechanisme bijzonder fijngevoelig. In elke val komt dus de voorkant van een trip-trap. Wat verder nodig is staat opgesomd in tabel 1. Voor handige jongens (en meisjes) nu eerst een snelle handleiding. We zetten de twee zijkanten recht en monteren het bovenste plankje op de achterste helften en het onderste plankje op de voorste helft. Het stripje gaas vormt in één stuk de achterste helft van de onderkant en de achterkant. De trip-trap inleggen en het voorste plankje boven de trip-trap bevestigen. Tussen deze en de zijwanden enkele stukjes overschot van rol-luiklijnen om de trip-trap vast te klemmen. We bemerken nu dat indien wij deze naar voren trekken (in de vangstand) hij zichzelf vastklemt, doordat dat de trip-trap iets conisch is. Op deze wijze kunnen handige mensen in een tiental minuten een valletje in elkaar te knutselen.

Uitgebreide handleiding

Koop in een winkel de nodige materialen (zie tabel 1) en zaag en snij deze op maat, of laat dat doen. Koop ook een klein zakje met nageltjes (spijkertjes) van 15 mm lengte. Leg het volgende gereedschap klaar: een kleine hamer, een houtzaag, een meter, een potlood en een nijptang of een ijzerschaar om het gaas te versnijden. Bij het monteren zet U de twee zijplankjes op hun kant. Neem nu een plankje voor de bovenkant; sla eerst een centimeter onder de vier hoeken een nageltje in het plankje. Nagel het plankje op de achterste helft van de twee zijkanten; de nageltjes ter hoogte van de achterhoeken niet volledig inkloppen want straks zal U het plankje even moeten omhoog duwen om het gaas eronder te steken. Draai het geheel om en doe nu hetzelfde met de onderkant. Het plankje wordt nu op de voorste helft genageld. Dit resulteert in een stabiel geraamte voor de val. Vervolgens moet U het stripje gaas, dat

Vangklare inloopval. De gele reflektor maakt het terugvinden in het donker gemakkelijker. Foto Rudi Vantorre

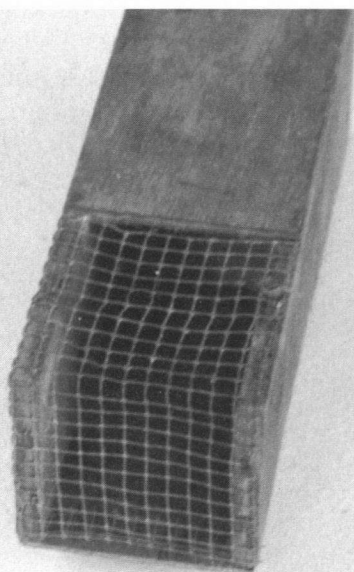
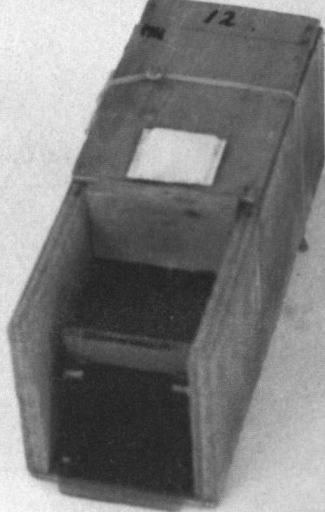

U heeft voorgeknijpt volgens de opgegeven maat, één centimeter onder de iets opgelichte achterkant van het bovenste plankje duwen. Plooi het daarna over de achterkant en vervolgens over het achterste deel van de onderkant. Het laatste eindje verdwijnt, net zoals U begonnen bent, onder het iets opgelichte onderplankje. Fixeer het gaas door middel van nageltjes die U half in het hout slaat. Met de hamer kan U dan de bovenste helft over het gaas platslaan. Uiteraard kan U hiervoor ook kleine krammetjes gebruiken.

Leg nu een trip-trap waarvan U het verblijfsdoosje heeft verwijderd in het reeds afgewerkte gedeelte. Het lipje onder de voorkant van de trip-trap moet op het onderste plankje van de voorkant van de val aansluiten. Eens zover pakt U het stukje van 32 x 52 mm dat tot nog toe niet is gebruikt. Dit stukje wordt tussen de twee zijkanalen bovenop de trip-trap gestoken, zodat het tegen het plankje van de bovenkant rust en zo de val afsluit. Met enkele nageltjes die door de zijkant worden geslagen, wordt dit stukje vastgezet. U zal zien dat als U de trip-trap uittrekt (in de vangstand zet), deze zichzelf opspant. Tussen de trip-trap en de zijwanden is er een beetje speling, dit komt doordat het groen vergrendelklepje van het deurtje iets breder is dan de rest van de val. Om dit euvel te verhelpen, worden enkele stukjes rolluiklint (of friscostokjes) tegen de zijwanden van het inlegdoosje gekleefd. Indien U wil dat de valletjes perfect werken, is het nodig om de bovenkant van het wipje iets af te vijlen (zie schetsje); op die manier ontstaat er een kleine opening tussen het deurtje en de bovenkant van de val. Dit voorkomt dat het deurtje bij vochtigheid in de vangstand aan de val blijft vastplakken. Met behulp van een keukenmes kan het wipje voorzichtig uit de "trip-trap" verwijderd worden voor deze verbetering.

Zodra men de techniek onder de knie heeft, duurt het nauwelijks vijftien minuten om een inloopval in elkaar te knutselen. De valletjes worden diep onder de vegetatie gestoken. Als aas gebruik ik standaard lokvoedsel waardoor een hoeveelheid graszaad gemengd wordt; dit geeft betere resultaten bij de vangst van veld- en dwergmuis.

In België zijn trip-trap-valletjes onder meer te krijgen in de stock Vermeersch,

Inloopval in de transportstand.

Foto Rudi Vantorre

Onder- en achterzijde van de val, met gaas bespannen.

Foto Rudi Vantorre

Blauwe Toren te Brugge of in het filiaal te Vladslo. In Nederland kan men ze in sommige dierenwinkels en tuincentra kopen.

Rudi Vantorre, Zomerpad 10, 8301 Knokke-Heist, tel. 050-514414. Vantorre is zaakvoerder van een bedrijf dat natuurontwikkelingsprojecten in West-Vlaanderen begeleidt en coördineert.